

ZARZĄDZENIE Nr 37/2024

Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli

z dnia 22 lipca 2024 r.

w sprawie wprowadzenia Standardów ochrony małoletnich w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

Na podstawie § 10 ust.4 Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli nadanego Uchwałą Nr XXIV/249/2020 Rady Miejskiej w Stalowej Woli z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, w związku z art. 22b i art. 22c. ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304, ze zm.)

zarządzam co następuje:

§ 1.

1. Wprowadzam Standardy ochrony małoletnich w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszego Zarządzenia.
2. Wprowadzam materiały szkoleniowe pt. „Czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich” w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszego Zarządzenia.
3. Na Koordynatora ds. Standardów powołuję **Panią Danutę Kochan**.
4. W skład Zespołu wspierającego Koordynatora ds. Standardów powołuję następujących pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli:
 - 1) Ewę Stój;
 - 2) Iwonę Soja;
 - 3) Beatę Jucha;
 - 4) Anetę Dłużniak;
 - 5) Annę Proszowską;
 - 6) Dariusza Kołodzieja;
 - 7) Agnieszkę Mikoś.
5. Zadania Zespołu określa Koordynator ds. Standardów na podstawie wprowadzonych Standardów ochrony małoletnich.
6. W przypadku przeprowadzania monitoringu Standardów ochrony małoletnich wszyscy pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli zobowiązani są do udzielenia stosownego wsparcia Koordynatorowi ds. Standardów oraz Zespołowi.

§ 2.

Wykonanie zarządzenia powierzam Koordynatorowi ds. Standardów.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Piotr Pierścionek

Stalowa Wola, 22.07.2024 r.

.....
Dyrektor MOPS

Do wiadomości:

- koordynator ds. Standardów
- członkowie zespołu
- wszyscy pracownicy

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH w MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli pracujących z małoletnimi jest działanie dla dobra małoletnich i w ich najlepszym interesie. Pracownicy Ośrodka traktują małoletnich z szacunkiem oraz uwzględniają ich potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników Ośrodka wobec małoletnich przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy Ośrodka, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Ośrodka oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1

Ilekroć używane jest następujące słownictwo, należy przez to rozumieć:

1. **Standardy** – Standardy Ochrony Małoletnich w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli
2. **Ośrodek** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stalowej Woli
3. **Dyrektor Ośrodka** – dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli
4. **Pracownik/pracownicy Ośrodka** – każda osoba zatrudniona w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenie, umowy o dzieło, porozumienia o współpracy wolontarystycznej, także stażysta, praktykant
5. **Ośrodek i podmioty podległe** – każde miejsce, w którym Pracownicy Ośrodka prowadzą działalność, w tym w szczególności Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica „Tęcza”, Filia Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza”, Centrum Aktywności Lokalnej Klub „Wesoła Gromadka”, miejsca w których prowadzona jest działalność Klubu Wolontariusza, a także miejsca zamieszkania małoletnich w przypadku korzystania ze specjalistycznych usług

opiekuńczych, usług opieki wytchnieniowej, pracy asystentów osobistych osób z niepełnosprawnościami, pracy asystentów rodziny i pracowników socjalnych

6. **Psycholog** – psycholog zatrudniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli
7. **Małoletni** – każda osoba do ukończenia 18 roku życia, w tym niepełnosprawna
8. **Opiekun** – rodzic lub opiekun prawny małoletniego
9. **Koordynator ds. Standardów** - osoba odpowiedzialna za realizację i monitoring Standardów Ochrony Małoletnich w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli
10. **Koordynator merytoryczny** – koordynator zespołu problemowego, do którego przekazywana jest sprawa dot. krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia w zależności od specyfiki danej sprawy
11. **Pracownik socjalny** – każdy pracownik socjalny zatrudniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli
12. **Praca socjalna** – wszelkie działania podejmowane przez pracowników socjalnych na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym
13. **Karta interwencji** – formularz uzupełniany w momencie przyjęcia zgłoszenia wymagającego interwencji pracowników Ośrodka, na którym zapisywane są w szczególności: dane osób uczestniczących w zdarzeniu, opis sytuacji oraz podjęte działania
14. **Placówka** – Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica „Tęcza” lub Filia Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza”
15. **Kierownik placówki** – Kierownik Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” lub Koordynator Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza”
16. **Pracownik placówki** - każda osoba zatrudniona w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” lub Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenie, umowy o dzieło, porozumienia o współpracy wolontarystycznej, także stażysta lub praktykant odbywający staż lub praktykę zawodową w placówce.
17. **Wychowawca** – osoba odpowiedzialna w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” lub Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” za realizację celów wychowawczych, zapewnienie bezpieczeństwa, organizację czasu wolnego małoletnim oraz współpracę z opiekunami małoletnich
18. **Zespół ds. oceny sytuacji dziecka** – organ powołany do rozważania, opiniowania, rozstrzygania, w granicach swoich kompetencji, spraw związanych z realizacją regulaminowych celów i zadań świetlicy, w szczególności dotyczących wychowania, opieki, eliminacji zaburzeń zachowania wychowanków, w skład którego wchodzi wszyscy pracownicy merytoryczni zatrudnieni w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” lub Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza”
19. **Wizerunek** – podobizna na rysunku, obrazie, zdjęciu itp. lub sposób, w jaki dana osoba lub rzecz jest postrzegana i przedstawiana

20. **Prawo autorskie** – Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych
21. **RODO** - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)
22. **Krzywdzenie małoletniego** - popełnienie czynu zabronionego, czynu karalnego na szkodę małoletniego lub zagrożenie dobra małoletniego (przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna lub zaniedbanie) przez jakąkolwiek inną osobę
23. **Przemoc rówieśnicza** – sytuacja, w której małoletni w wyniku działań swoich rówieśników doznaje krzywdy (w szczególności: przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie, wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie, kradzież, niszczenie przedmiotów, wysyłanie złośliwych SMS-ów, maili, wpisy w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających rówieśnika)

Rozdział II

Wstęp

§2

1. Standardy jasno i kompleksowo określają: zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników Ośrodka oraz przygotowania do pracy z małoletnimi, obowiązki pracowników Ośrodka dot. rozpoznawania i reagowania na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich, zasady bezpiecznych relacji pracownik-małoletni i małoletni-małoletni w Ośrodku i podległych mu podmiotach, procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletnich, zasady ochrony wizerunku, zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraz monitoring stosowania Standardów.
2. Dyrektor Ośrodka odpowiada za wdrożenie i nadzorowanie realizacji Standardów.
3. Pracownicy Ośrodka są zobowiązani do stosowania postanowień Standardów.

Rozdział III

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników Ośrodka oraz przygotowanie do pracy z małoletnimi

§ 3

1. Dyrektor Ośrodka przed zatrudnieniem każdego pracownika Ośrodka poznaje jego dane osobowe, wykształcenie, kwalifikacje zawodowe i przebieg dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.
2. W ramach rekrutacji pracowników Ośrodka pracujących z małoletnimi prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów do pracy z małoletnimi oraz mogą być sprawdzane ich referencje.

3. Dyrektor Ośrodka ma obowiązek uzyskać o każdej nowozatrudnionej w Ośrodku osobie, która będzie pracować z małoletnimi dane z Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym. W tym celu dyrektor Ośrodka musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę niezależnie od podstawy zatrudnienia:
 - 3.1. imię (imiona) i nazwisko
 - 3.2. datę urodzenia
 - 3.3. PESEL
 - 3.4. nazwisko rodowe
 - 3.5. imię ojca
 - 3.6. imię matki
 - 3.7. dane kontaktowe osoby zatrudnionej
 - 3.8. miejsce urodzenia.
4. Informacje, o których mowa w punkcie 3 należy powziąć na etapie rekrutacji.
5. Potencjalny pracownik na etapie rekrutacji ma obowiązek dostarczyć dyrektorowi Ośrodka zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego i rejestrów karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenia o niekaralności.
6. W przypadku rekrutacji wolontariuszy, zaświadczenie, o którym mowa w punkcie 5 należy dostarczyć Koordynatorowi Klubu Wolontariusza, pozostawiając je do wglądu dyrektora Ośrodka.
7. We wszystkich przypadkach wydruki z Rejestrów, zaświadczenia i/lub oświadczenia, o których mowa w punktach 3 i 5, przechowuje się w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dot. wolontariusza, stażysty czy praktykanta.
8. Od osoby, którą zamierza się dopuścić do działalności związanej z pracą z małoletnim, pobiera się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia stosowne oświadczenie o państwie/państwach (innych niż RP), w których zamieszkiwała ta osoba w ostatnich 20 latach (załącznik nr 3). Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi się w tym państwie Rejestru Karnego, wówczas taka osoba składa oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, iż nie była prawomocnie skazana oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, że dopuściła się czynów zabronionych wobec małoletnich (załącznik nr 4).

§ 4

1. Pracownicy Ośrodka mają obowiązek zapoznać się z niniejszymi Standardami, w tym z procedurami interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia i krzywdzenia oraz posiadać i aktualizować wiedzę dotyczącą występowania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich.
2. Za zapoznanie pracowników Ośrodka z niniejszymi Standardami, w tym z procedurami interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia i krzywdzenia odpowiada Koordynator ds. Standardów.
3. Zapoznanie się z niniejszymi Standardami może odbyć się indywidualnie lub w formie wykładu stacjonarnego dla większej grupy pracowników. Zapoznanie się z dokumentem

pracownik Ośrodka poświadcza własnoręcznym podpisem pod stosownym oświadczeniem (Załącznik 1).

4. Zapoznanie się pracowników Ośrodka z niniejszymi Standardami powinno odbyć się nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od momentu wejścia w życie Standardów, a następnie być powtarzane nie rzadziej niż co 2 lata po wprowadzeniu w nich zmian aktualizacyjnych.
5. Dyrektor Ośrodka wyznacza osobę lub osoby odpowiedzialne za przygotowanie szkolenia dla wszystkich pracowników Ośrodka dot. występowania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich.
6. Szkolenie w zależności od okoliczności może odbyć się indywidualnie poprzez zapoznanie z przygotowanymi materiałami edukacyjnymi lub w formie wykładu stacjonarnego dla większej grupy pracowników.
7. Udział w szkoleniu pracownik Ośrodka poświadcza własnoręcznym podpisem pod stosownym oświadczeniem (Załącznik 2).
8. Pierwsze szkolenie należy zorganizować nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od momentu wejścia w życie niniejszych Standardów, a następnie powtarzać nie rzadziej niż co 2 lata.
9. Nowo zatrudnieni pracownicy mają obowiązek zapoznać się ze Standardami oraz odbyć szkolenie, o którym mowa w punkcie 6 niniejszego paragrafu, a także podpisać oświadczenie niezwłocznie po rozpoczęciu pracy, a kolejne szkolenia odbywać w terminach ustalanych dla wszystkich pracowników Ośrodka.

§ 5

1. Pracownicy Ośrodka pracujący z małoletnimi i ich opiekunami są zobowiązani posiadać wiedzę i być przygotowanym do edukowania małoletnich na temat ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem oraz opiekunów małoletnich na temat wychowywania małoletnich bez przemocy, a także chronienia ich przed przemocą i wykorzystywaniem.
2. Kierownicy komórek organizacyjnych Ośrodka mają obowiązek zapewnić materiały edukacyjne (tablice, plakaty, ulotki itp.) dla małoletnich i ich opiekunów uczestniczących w działaniach poszczególnych podmiotów dot. ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
3. Koordynator ds. Standardów jest odpowiedzialny za odpowiednie wyeksponowanie na terenie Ośrodka i podległych mu podmiotów materiałów edukacyjnych dot. ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
4. Pracownicy Ośrodka są odpowiedzialni za dystrybuowanie wśród małoletnich i ich opiekunów uczestniczących w działaniach Ośrodka i podległych mu podmiotów materiałów edukacyjnych dot. ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.
5. Pracownicy Ośrodka są odpowiedzialni za zgłaszanie Koordynatorowi ds. Standardów zapotrzebowania na materiały edukacyjne, o których mowa w punkcie 4.

Rozdział IV

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich

§ 6

1. Pracownicy Ośrodka są zobowiązani w ramach wykonywanych obowiązków zwracać szczególną uwagę na występowanie czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy Ośrodka podejmują rozmowę z opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy Ośrodka monitorują sytuację i dobrostan małoletnich.

§ 7

1. Pracownicy Ośrodka mają obowiązek zapoznania się i stosowania zasad bezpiecznych relacji pracownik–małoletni i małoletni–małoletni ustalonych dla Ośrodka i wszystkich podległych mu podmiotów.
2. Zasady stanowią Załączniki nr 5 i 6 do niniejszych Standardów.

Rozdział V

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego obowiązujące w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” oraz Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza”

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez osobę dorosłą

§ 8

1. W przypadku powzięcia podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia przez osobę dorosłą:
 - 1.1. wychowawca jest zobowiązany poinformować opiekunów małoletniego (albo inną osobę bliską lub wskazaną przez małoletniego, w przypadku gdy osobą podejrzaną o krzywdzenie jest opiekun) o swoich podejrzeniach, a także wszczęciu postępowania wyjaśniającego,
 - 1.2. wychowawca przeprowadza rozmowę z małoletnim i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego, w szczególności z opiekunami małoletniego starając się ustalić przebieg zdarzenia, a także jego wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego (jeśli jest taka możliwość rozmowy powinien przeprowadzić także psycholog),
 - 1.3. wychowawca oraz ewentualnie psycholog spisują ustalenia na karcie interwencji,
 - 1.4. kierownik placówki zwołuje Zespół ds. oceny sytuacji dziecka, którego zadaniem jest wyjaśnienie sprawy,
 - 1.5. jeśli podejrzenia nie potwierdziły się, należy sporządzić stosowną notatkę i przekazać ją Koordynatorowi ds. Standardów, sprawa zostaje zamknięta, a wychowawca

ma obowiązek monitorować bieżącą sytuację małoletniego zwracając szczególną uwagę na symptomy krzywdzenia małoletnich i ewentualnie powtarzające się sytuacje dot. podejrzeń krzywdzenia,

- 1.6. jeśli podejrzenia, że doszło do sytuacji krzywdzenia małoletniego przez osobę dorosłą są uzasadnione, kierownik placówki informuje o sytuacji Prokuraturę Rejonową w Stalowej Woli lub Komendę Powiatową Policji w Stalowej Woli, III Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Stalowej Woli oraz w stosownej notatce koordynatora ds. Standardów,
- 1.7. Koordynator ds. Standardów przekazuje sprawę odpowiedniemu ze względu na specyfikę zdarzenia Koordynatorowi merytorycznemu, który wyznacza pracownika socjalnego, który przejmuję tę sprawę,
- 1.8. pracownik socjalny po rozpoznaniu sytuacji wypełnia obligatoryjnie formularz NK A (przedstawicielem małoletniego w procedurze NK jest dla niego osoba najbliższa niekrzywdząca lub osoba, którą wskaże małoletni, może to być także pracownik socjalny, pedagog/psycholog szkolny, kurator rodziny, asystent rodziny),
- 1.9. dalsze kroki podejmowane są przez grupę diagnostyczno-pomocową w ramach procedury NK,
- 1.10. działając równolegle, zadaniem Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka jest wypracować stosowany plan wsparcia małoletniego,
- 1.11. kierownik placówki organizuje spotkanie z opiekunami małoletniego (o ile nie są osobami krzywdzącymi), na którym przekazuje zdobyte informacje o zdarzeniu, proponuje wypracowany indywidualny plan wsparcia małoletniego oraz informuje o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia,
- 1.12. jeśli zaproponowany plan wsparcia małoletniego przynosi zamierzone efekty, sprawa kończy się wraz z pełnym zrealizowaniem planu oraz zakończeniem procedury NK, natomiast sytuacja małoletniego oraz jego opiekunów musi być stale monitorowana aż do momentu opuszczenia placówki przez małoletniego,
- 1.13. w przypadku, gdy ze współpracy z opiekunami na którymkolwiek etapie wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą małoletniemu, ignorują zdarzenie, są niewydolni wychowawczo, stwarzają warunki do demoralizacji małoletniego lub w inny sposób nie wspierają małoletniego, które doświadczyło krzywdzenia, kierownik placówki sporządza pismo o niepokojącej sytuacji małoletniego pomimo wdrożonych działań pomocowych skierowane do III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Stalowej Woli

§ 9

1. W przypadku wystąpienia zdarzenia, w którym małoletni doświadczył krzywdzenia, pracownicy placówki będący tego świadkami są zobowiązani do zapewnienia małoletniemu ochrony oraz do oceny stanu psycho-fizycznego małoletniego. W zależności od zstanego stanu podejmuje się odpowiednie działania.
2. W sytuacji oceny zagrożenia zdrowia i życia małoletniego (zaniedbanie, wygłodzenie, wychłodzenie, małoletni pod opieką osoby nietrzeźwej, ślady przemocy fizycznej na ciele):
 - 2.1. wychowawca wzywa opiekunów małoletniego (o ile nie są osobami krzywdzącymi),

- patrol policji i w razie konieczności inne służby,
- 2.2. w godzinach pracy Ośrodka (dni robocze w godz. 7.30 – 15.30) wychowawca niezwłocznie informuje o zastanej sytuacji Koordynatora ds. Standardów, ten wyznacza Koordynatora merytorycznego, który deleguje na miejsce zdarzenia pracownika socjalnego i o ile jest to możliwe psychologa (jeśli na miejscu nie ma psychologa zatrudnionego w placówce),
 - 2.3. dalsze działania przejmuje pracownik socjalny i współpracuje z policją lub/i innymi służbami
 - 2.4. pracownik socjalny wraz ze służbami decydują o zapewnieniu małoletniemu ochrony
 - 2.5. niezwłocznie informowany jest Sąd Rejonowy w Stalowej Woli, III Wydział Rodzinny i Nieletnich
 - 2.6. pracownik socjalny wypełnia obligatoryjnie formularz NK A (przedstawicielem małoletniego w procedurze NK jest dla niego osoba najbliższa niekrzywdząca lub osoba, którą wskaże małoletni, może to być także pracownik socjalny, pedagog/psycholog szkolny, kurator rodziny, asystent rodziny)
 - 2.7. dalsze kroki podejmowane są przez grupę diagnostyczno-pomocową w ramach procedury NK,
 - 2.8. poza godzinami pracy Ośrodka policja działa według własnych przepisów prawa bez obecności pracownika socjalnego.
3. W sytuacji oceny braku zagrożenia życia i zdrowia małoletniego:
- 3.1. wychowawca wzywa i przeprowadza rozmowę z opiekunami małoletniego (o ile nie są osobami krzywdzącymi) na temat konsekwencji stosowania przemocy wobec małoletniego,
 - 3.2. wychowawca informuje opiekunów małoletniego (o ile nie są osobami krzywdzącymi) o konieczności podjęcia niezbędnych działań chroniących małoletniego,
 - 3.3. wychowawca niezwłocznie informuje o zastanej sytuacji Koordynatora ds. Standardów, ten wyznacza Koordynatora merytorycznego, który deleguje na miejsce zdarzenia pracownika socjalnego wraz z psychologiem (jeśli na miejscu nie ma psychologa zatrudnionego w placówce),
 - 3.4. dalsze działania przejmuje pracownik socjalny,
 - 3.5. pracownik socjalny wypełnia formularz NK A (przedstawicielem małoletniego w procedurze NK jest dla niego osoba najbliższa niekrzywdząca lub osoba, którą wskaże małoletni, może to być także pracownik socjalny, pedagog/psycholog szkolny, kurator rodziny, asystent rodziny),
 - 3.6. dalsze kroki podejmowane są przez grupę diagnostyczno-pomocową w ramach procedury NK.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego
przez pracowników placówki

§ 10

1. W przypadku gdy zachodzi podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez pracowników

placówki:

- 1.1. osoba dorosła posiadająca informacje mogące wskazywać na krzywdzenie małoletniego przez pracownika placówki zobowiązana jest poinformować o tym kierownika placówki (poinformować może inny pracownik placówki, opiekun małoletniego lub każda inna dorosła osoba),
- 1.2. kierownik placówki niezwłocznie informuje o podejrzeniach dyrektora Ośrodka oraz poprzez stosowną notatkę koordynatora ds. Standardów ochrony małoletnich,
- 1.3. dyrektor Ośrodka wzywa i rozmawia z pracownikiem placówki podejrzewanym o krzywdzenie małoletniego, informując go o wszczęciu postępowania wyjaśniającego i dalszych krokach postępowania,
- 1.4. dyrektor Ośrodka informuje o zajściu Komendę Powiatową Policji w Stalowej Woli lub Prokuraturę Rejonową w Stalowej Woli, która przejmuje obowiązek wyjaśnienia sprawy zgodnie z własnymi procedurami.

§ 11

1. W przypadku wystąpienia zdarzenia, w którym małoletni doświadczył krzywdzenia przez pracownika placówki:
 - 1.1. należy wezwać patrol Policji w Stalowej Woli oraz w razie potrzeby inne służby (zgłoszenia ma dokonać inny pracownik placówki, opiekun małoletniego lub każda inna dorosła osoba będąca świadkiem zdarzenia),
 - 1.2. każda osoba dorosła będąca świadkiem zdarzenia, w szczególności inny pracownik placówki zobowiązany jest powiadomić opiekunów małoletniego oraz poinformować o tym kierownika placówki, (poinformować może inny pracownik placówki, opiekun małoletniego lub każda inna dorosła osoba),
 - 1.3. kierownik placówki niezwłocznie informuje o zdarzeniu dyrektora Ośrodka oraz poprzez stosowną notatkę Koordynatora ds. Standardów,
 - 1.4. dyrektor Ośrodka wzywa i rozmawia z pracownikiem placówki, który dopuścił się krzywdzenia małoletniego, informując go o wszczęciu postępowania wyjaśniającego i dalszych krokach postępowania,
 - 1.5. dalsze czynności przejmuje Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli lub Prokuratura Rejonowa w Stalowej Woli zgodnie ze swoimi procedurami.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego

§ 12

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego:
 - 1.1. kierownik placówki jest zobowiązany poinformować opiekunów obu małoletnich o swoich podejrzeniach, a także wszczęciu postępowania wyjaśniającego,
 - 1.2. wychowawca przeprowadza indywidualne rozmowy z obojgiem małoletnich i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletnich, w szczególności z opiekunami małoletnich starając się ustalić przebieg zdarzenia, a także jego wpływ na zdrowie psychiczne

- i fizyczne małoletniego (jeśli jest taka możliwość swoje rozmowy powinien przeprowadzić także psycholog),
- 1.3. wychowawca oraz ewentualnie psycholog spisują ustalenia na Kartach Interwencji (osobne Karty dla krzywdzonego i krzywdzącego małoletniego),
 - 1.4. kierownik placówki zwołuje Zespół ds. oceny sytuacji dziecka, którego zadaniem jest wyjaśnienie sprawy,
 - 1.5. jeśli podejrzenia nie potwierdziły się, należy sporządzić stosowną notatkę i przekazać ją koordynatorowi ds. Standardów, sprawa zostaje zamknięta, ale wychowawca ma obowiązek monitorować bieżącą sytuację obu małoletnich zwracając szczególną uwagę na symptomy krzywdzenia małoletnich i ewentualnie powtarzające się sytuacje dot. podejrzeń krzywdzenia,
 - 1.6. jeśli podejrzenia, że doszło do sytuacji krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego są uzasadnione, kierownik placówki informuje o zdarzeniu dyrektora Ośrodka oraz w stosownej notatce koordynatora ds. Standardów ,
 - 1.7. dyrektor Ośrodka zawiadamia o sprawie Wydział Nieletnich Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli, który podejmuje działania zgodne z własnymi procedurami
 - 1.8. działając równolegle kierownik placówki zwołuje Zespół ds. oceny sytuacji dziecka, którego zadaniem jest wypracować stosowne plany wsparcia indywidualnie dla obu małoletnich,
 - 1.9. kierownik placówki organizuje osobne spotkania z opiekunami obu małoletnich, na których przekazuje zdobyte informacje o zdarzeniu, proponuje wypracowane indywidualne plany wsparcia małoletniego oraz informuje o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia,
 - 1.10. jeśli zaproponowane plany wsparcia małoletniego przynoszą zamierzone efekty, sprawa kończy się wraz z zakończeniem działań Wydziału Nieletnich Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli oraz pełnym zrealizowaniem planu, natomiast sytuacja małoletnich musi być stale monitorowana, aż do momentu opuszczenia przez nich placówki,
 - 1.11. w przypadku, gdy ze współpracy z opiekunami na którymkolwiek etapie wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą małoletniemu, ignorują zdarzenie, są niewydolni wychowawczo, stwarzają warunki do demoralizacji małoletniego lub w inny sposób nie wspierają małoletniego, które doświadczyło krzywdzenia lub które skrzywdziło innego małoletniego, małoletni nie realizują postanowień planu wsparcia lub sytuacje dot. krzywdzenia się powtarzają, kierownik placówki powiadamia o sprawie III Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Stalowej Woli, który podejmie działania zgodne ze swoimi procedurami.

§ 13

1. W przypadku wystąpienia zdarzenia, w którym małoletni doświadczył krzywdzenia przez innego małoletniego:
 - 1.1. należy wezwać patrol Policji w Stalowej Woli oraz w razie potrzeby inne służby, które prowadzą działania zgodne z własnymi procedurami (zgłoszenia ma dokonać pracownik placówki, opiekun małoletniego lub każda inna dorosła osoba będąca świadkiem zdarzenia),

- 1.2. wychowawca, jest zobowiązany powiadomić opiekunów małoletnich oraz przeprowadzić rozmowy z opiekunami obu małoletnich oraz innymi dorosłymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletnich (jeśli jest taka możliwość rozmowy powinien przeprowadzić także psycholog),
- 1.3. ustalenia wychowawcy i ewentualnie psychologa są spisywane na karcie interwencji, osobno dla obu małoletnich,
- 1.4. kierownik placówki informuje o zdarzeniu koordynatora ds. Standardów,
- 1.5. kierownik placówki zwołuje Zespół ds. oceny sytuacji dziecka, którego zadaniem jest wypracować stosowne indywidualne plany wsparcia dla obu małoletnich,
- 1.6. kierownik placówki organizuje indywidualne spotkania z opiekunami obu małoletnich, na którym przekazuje zdobyte informacje o zdarzeniu, proponuje wypracowany indywidualny plan wsparcia małoletniego oraz informuje o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia,
- 1.7. jeśli zaproponowany plan wsparcia małoletniego przynosi zamierzone efekty, sprawa kończy się wraz z zakończeniem działań Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli oraz pełnym zrealizowaniem planu, natomiast sytuacja obu małoletnich musi być stale monitorowana aż do momentu opuszczenia przez nich placówki,
- 1.8. w przypadku, gdy ze współpracy z opiekunami na którymkolwiek etapie wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą małoletniemu, ignorują zdarzenie, są niewydolni wychowawczo, stwarzają warunki do demoralizacji małoletniego lub w inny sposób nie wspierają małoletniego, które doświadczyło krzywdzenia lub które skrzywdziło innego małoletniego, małoletni nie realizują postanowień planu wsparcia lub sytuacje dot. krzywdzenia się powtarzają, dyrektor MOPS na wniosek kierownika placówki powiadamia o sprawie III Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Stalowej Woli, który podejmie działania zgodne ze swoimi procedurami,
- 1.9. równoległe swoje czynności dot. konsekwencji prawnych podejmuje Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli zgodnie ze swoimi procedurami.

Rozdział VI

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego obowiązujące w Ośrodku i pozostałych podległych mu podmiotach

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez osobę dorosłą

§ 14

1. W przypadku powzięcia podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia przez osobę dorosłą:
 - 1.1. pracownicy Ośrodka są zobowiązani poinformować opiekunów małoletniego o swoich podejrzeniach, a także wszczęciu postępowania wyjaśniającego,
 - 1.2. pracownicy Ośrodka niezwłocznie sporządzają notatkę służbową zawierającą dane małoletniego, wskazanie źródła informacji o podejrzeniu krzywdzenia

- oraz o zaobserwowanych symptomach,
- 1.3. notatkę przekazuje się do Koordynatora ds. Standardów,
 - 1.4. Koordynator ds. Standardów przekazuje sprawę odpowiedniemu ze względu na specyfikę zdarzenia Koordynatorowi merytorycznemu, który wyznacza pracownika socjalnego, który przejmuje tę sprawę,
 - 1.5. pracownik socjalny rozpoznaje sytuację, w tym przeprowadza rozmowę z opiekunami oraz innymi dorosłymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletniego,
 - 1.6. jeżeli jest możliwość zapewnienia psychologa, psycholog rozmawia o zdarzeniu także z małoletnim, starając się rozeznaczyć jego stan psycho-fizyczny,
 - 1.7. ustalenia pracownika socjalnego i ewentualnie psychologa są spisywane na karcie interwencji (Załącznik nr 5),
 - 1.8. pracownik socjalny wypełnia obligatoryjnie formularz NK A (przedstawicielem małoletniego w procedurze NK jest dla niego osoba najbliższa niekrzywdząca lub osoba, którą wskaże małoletni, może to być także pracownik socjalny, pedagog/psycholog szkolny, kurator rodziny, asystent rodziny),
 - 1.9. opiekunów informuje się o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb,
 - 1.10. dalsze kroki podejmowane są przez grupę diagnostyczno-pomocową w ramach procedury NK,
 - 1.11. jeżeli zgłoszenie dot. podejrzenia krzywdzenia małoletniego wpłynie bezpośrednio do pracownika socjalnego lub asystenta rodziny, zgodnie z wytycznymi Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mają oni obowiązek wszcząć procedurę „Niebieskie karty” niezwłocznie, z pominięciem procedur zawartych w Standardach.

§ 15

1. W przypadku wystąpienia zdarzenia, w którym małoletni doświadczył krzywdzenia, pracownicy Ośrodka będący tego świadkiem lub przebywający w miejscu zamieszkania małoletniego są zobowiązani do zapewnienia małoletniemu ochrony oraz do oceny stanu psycho-fizycznego małoletniego. W zależności od zastanego stanu podejmuje się odpowiednie działania.
2. W sytuacji oceny zagrożenia zdrowia i życia małoletniego (zaniedbanie, wygłodzenie, wychłodzenie, małoletni pod opieką osoby nietrzeźwej, ślady przemocy fizycznej na ciele):
 - 2.1. pracownicy Ośrodka wzywają patrol policji i w razie konieczności inne służby,
 - 2.2. w godzinach pracy Ośrodka (dni robocze w godz. 7.30 – 15.30) pracownicy Ośrodka niezwłocznie informują o zastanej sytuacji Koordynatora ds. Standardów, ten wyznacza Koordynatora merytorycznego, który deleguje na miejsce zdarzenia pracownika socjalnego wraz z psychologiem (jeśli pracownik socjalny jest już na miejscu deleguje tylko psychologa),
 - 2.3. dalsze działania przejmuje pracownik socjalny, współpracuje z policją i/lub innymi służbami w kwestii zapewnienia dziecku ochrony
 - 2.4. pracownik socjalny wypełnia obligatoryjnie formularz NK A (przedstawicielem

- małoletniego w procedurze NK jest dla niego osoba najbliższa niekrzywdząca lub osoba, którą wskaże małoletni, może to być także pracownik socjalny, pedagog/psycholog szkolny, kurator rodziny, asystent rodziny)
- 2.5. niezwłocznie powiadamiany jest Sąd Rejonowy w Stalowej Woli, III Wydział Rodzinny i Nieletnich
 - 2.6. dalsze kroki podejmowane są przez grupę diagnostyczno-pomocową w ramach procedury NK,
 - 2.7. poza godzinami pracy Ośrodka policja działa według własnych przepisów prawa bez obecności pracownika socjalnego.
3. W sytuacji oceny braku zagrożenia życia i zdrowia małoletniego:
- 3.1. pracownicy Ośrodka przeprowadzają rozmowę z opiekunem małoletniego na temat konsekwencji stosowania przemocy wobec małoletniego,
 - 3.2. pracownicy Ośrodka informują opiekuna małoletniego o konieczności podjęcia niezbędnych działań chroniących małoletniego,
 - 3.3. pracownicy Ośrodka niezwłocznie informują o zastanej sytuacji Koordynatora ds. Standardów, ten wyznacza Koordynatora merytorycznego, który deleguje na miejsce zdarzenia pracownika socjalnego wraz z psychologiem (jeśli pracownik socjalny jest już na miejscu deleguje tylko psychologa),
 - 3.4. dalsze działania przejmują pracownicy socjalni,
 - 3.5. pracownik socjalny wypełnia formularz NK A (przedstawicielem małoletniego w procedurze NK jest dla niego osoba najbliższa niekrzywdząca lub osoba, którą wskaże małoletni, może to być także pracownik socjalny, pedagog/psycholog szkolny, kurator rodziny, asystent rodziny),
 - 3.6. dalsze kroki podejmowane są przez grupę diagnostyczno-pomocową w ramach procedury NK.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracowników Ośrodka

§ 16

1. W przypadku gdy zachodzi podejrzenie krzywdzenia małoletniego przez pracowników Ośrodka:
 - 1.1. osoba dorosła posiadająca informacje mogące wskazywać na krzywdzenie małoletniego przez pracowników Ośrodka zobowiązana jest poinformować o tym dyrektora Ośrodka (może to być inny pracownik Ośrodka, opiekun małoletniego lub każda inna dorosła osoba),
 - 1.2. dyrektor Ośrodka niezwłocznie wzywa i rozmawia z pracownikiem Ośrodka podejrzanym o krzywdzenie małoletniego,
 - 1.3. pracownik Ośrodka podejrzanym o krzywdzenie małoletniego zostaje odsunięty od wszelkich form kontaktu z małoletnimi (nie tylko pokrzywdzonym małoletnim) do czasu wyjaśnienia sprawy,
 - 1.4. dyrektor Ośrodka informuje o zajściu Komendę Powiatową Policji w Stalowej Woli lub Prokuraturę Rejonową w Stalowej Woli, która przejmuje obowiązek wyjaśnienia

sprawy zgodnie z własnymi procedurami,

- 1.5. jeśli efektem działań w/w służb jest umorzenie lub odmowa wszczęcia postępowania lub śledztwa, pracownik Ośrodka niesłusznie podejrzewany o krzywdzenie małoletniego wraca do pracy,
- 1.6. jeśli efektem działań w/w służb jest wyrok skazujący pracownika Ośrodka za krzywdzenie małoletniego, następstwem tego jest ustanie stosunku pracy.

§ 17

1. W przypadku wystąpienia zdarzenia, w którym małoletni doświadczył krzywdzenia przez pracownika Ośrodka:
 - 1.1. należy powiadomić Komendę Powiatową Policji w Stalowej Woli oraz w razie potrzeby inne służby (zgłoszenia ma dokonać inny pracownik Ośrodka, opiekun małoletniego lub każda inna dorosła osoba będąca świadkiem zdarzenia),
 - 1.2. każda osoba dorosła będąca świadkiem zdarzenia, w szczególności inny pracownik Ośrodka zobowiązany jest powiadomić opiekunów małoletniego oraz poinformować o tym dyrektora Ośrodka (może to być pracownik Ośrodka, opiekun małoletniego lub każda inna dorosła osoba),
 - 1.3. pracownik Ośrodka, który dopuścił się krzywdzenia małoletniego zostaje odsunięty od wszelkich form kontaktu z małoletnimi (nie tylko pokrzywdzonym małoletnim) do czasu wyjaśnienia sprawy,
 - 1.4. dalsze czynności przejmuje Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli lub Prokuratura Rejonowa w Stalowej Woli zgodnie ze swoimi procedurami.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego

§ 18

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego:
 - 1.1. pracownik Ośrodka jest zobowiązany poinformować opiekunów obu małoletnich o swoich podejrzeniach, a także wszczęciu postępowania wyjaśniającego,
 - 1.2. pracownik Ośrodka niezwłocznie sporządza notatkę służbową zawierającą dane obu małoletnich i ich opiekunów, wskazanie źródła informacji o podejrzeniu krzywdzenia oraz o zaobserwowanych symptomach. Notatkę przekazuje się do Koordynatora ds. Standardów, ten wyznacza Koordynatora merytorycznego, który przekazuje sprawę pracownikowi socjalnemu,
 - 1.3. pracownik socjalny rozpoznaje sytuację, w tym przeprowadza rozmowę z opiekunami obu małoletnich oraz innymi dorosłymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletnich celem wyjaśnienia, czy doszło do krzywdzenia małoletniego,
 - 1.4. jeżeli jest możliwość zapewnienia psychologa, psycholog rozmawia o zdarzeniu także z małoletnimi, starając się rozeznac ich stan psycho-fizyczny,
 - 1.5. ustalenia pracownika socjalnego i ewentualnie psychologa są spisywane na karcie interwencji (Załącznik nr 7), osobno dla obu małoletnich,
 - 1.6. jeśli efektem rozpoznania sytuacji przez pracownika socjalnego jest zaprzeczenie

- jakoby doszło do krzywdzenia małoletniego, czynności kończą się na tym etapie,
- 1.7. jeśli efektem rozpoznania sytuacji przez pracownika socjalnego jest potwierdzenie, że doszło do krzywdzenia małoletniego, o sprawie należy powiadomić III Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Stalowej Woli, który podejmie działania zgodne ze swoimi procedurami oraz kontynuować działania,
 - 1.8. pracownik socjalny we współpracy z opiekunami małoletniego krzywdzącego podejmuje pracę socjalną, celem zmiany niepożądanych zachowań u małoletniego,
 - 1.9. pracownik socjalny we współpracy z opiekunami małoletniego poddawanemu krzywdzeniu podejmuje pracę socjalną, celem zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w to sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia,
 - 1.10. w razie konieczności pracownik socjalny informuje o zajściu Wydział Nieletnich Komendy Powiatowej Policji w Stalowej Woli, który podejmuje równoległe działania zgodne ze swoimi procedurami.

§ 19

1. W przypadku wystąpienia zdarzenia, w którym małoletni doświadczył krzywdzenia przez innego małoletniego:
 - 1.1. należy powiadomić Komendę Powiatową Policji w Stalowej Woli oraz w razie potrzeby inne służby (zgłoszenia ma dokonać pracownik Ośrodka, opiekun małoletniego lub każda inna dorosła osoba będąca świadkiem zdarzenia),
 - 1.2. pracownik Ośrodka, jest zobowiązany powiadomić opiekunów małoletnich oraz sporządzić notatkę służbową i przekazać ją Koordynatorowi ds. Standardów, ten wyznacza Koordynatora merytorycznego, który przekazuje sprawę pracownikowi socjalnemu,
 - 1.3. pracownik socjalny rozpoznaje sytuację, w tym przeprowadza rozmowę z opiekunami obu małoletnich oraz innymi dorosłymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) małoletnich,
 - 1.4. jeżeli jest możliwość zapewnienia psychologa, psycholog rozmawia o zdarzeniu także z małoletnimi, starając się rozeznaczyć ich stan psycho-fizyczny,
 - 1.5. ustalenia pracownika socjalnego i ewentualnie psychologa są spisywane na karcie interwencji (Załącznik nr 7), osobno dla obu małoletnich,
 - 1.6. pracownik socjalny we współpracy z opiekunami małoletniego krzywdzącego podejmuje pracę socjalną, celem zmiany niepożądanych zachowań u małoletniego,
 - 1.7. pracownik socjalny we współpracy z opiekunami małoletniego poddawanemu krzywdzeniu podejmuje pracę socjalną, celem zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w to sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia,
 - 1.8. równoległe swoje czynności dot. konsekwencji prawnych podejmuje Komenda Powiatowa Policji w Stalowej Woli zgodnie ze swoimi procedurami.

§ 20

1. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane

- uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
2. O każdym przypadku podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego będącego podopiecznym lub uczestnikiem działań Ośrodka należy informować Koordynatora ds. Standardów, który prowadzi rejestr takich zdarzeń oraz gromadzi stosowną dokumentację.

Rozdział VII

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 21

1. W przypadku ujawnienia krzywdzenia małoletniego osoby odpowiedzialne przygotowują plan wsparcia małoletniego z zastrzeżeniem punktu 2.
2. Jeżeli równoległe prowadzona jest procedura „Niebieskie karty”, w której małoletni uznany jest za osobę doznającą przemocy, nie ustala się planu wsparcia.
3. Za realizację planu wsparcia odpowiedzialny jest:
 - 3.1. w Ośrodku pracownik socjalny oraz koordynator zespołu problemowego realizujący swoje zadania w stosunku do rodziny, w której wystąpił przypadek krzywdzenia małoletniego,
 - 3.2. w placówkach podległych wychowawca oraz kierownik placówki.

§ 22

1. Celem planu wsparcia jest przede wszystkim :
 - 1.1. zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z innymi instytucjami,
 - 1.2. współpraca z rodzicami w celu powstrzymania krzywdzenia małoletniego i zapewnienie mu pomocy,
 - 1.3. diagnoza czy konieczne jest podjęcie działań prawnych,
 - 1.4. objęcie małoletniego pomocą specjalistyczną.

§ 23

1. Szczegółowe zasady ustalania planu wsparcia:
 - 1.1. natychmiastowe bezpieczeństwo (w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego należy działać szybko, skontaktować się z odpowiednimi służbami ratunkowymi i zapewnić bezpieczeństwo małoletniemu),
 - 1.2. ocena indywidualnych potrzeb dziecka (należy przeprowadzić kompleksową ocenę potrzeb małoletniego, uwzględniając jego fizyczne, emocjonalne, psychologiczne i edukacyjne wymagania),
 - 1.3. wsparcie psychologiczne (należy zabezpieczyć wsparcie psychologiczne dla małoletniego),
 - 1.4. wsparcie prawnicze (należy zabezpieczyć prawa dziecka i podjąć odpowiednie kroki prawne wobec sprawcy),
 - 1.5. koordynacja działań (należy skoordynować działania różnych specjalistów, aby zapewnić spójne i kompleksowe wsparcie małoletniego),
 - 1.6. plan wsparcia (należy stworzyć plan, który obejmuje terapię, edukację i inne usługi),
 - 1.7. monitorowanie postępów (należy systematycznie monitorować postępy małoletniego podczas procesu wsparcia oraz dostosowywać plan, gdy pojawią się nowe potrzeby),

- 1.8. edukacja i wsparcie rodziny (należy włączyć rodzinę w proces wsparcia, dostarczając im niezbędne informacje i umiejętności, aby mogli lepiej zrozumieć i wspierać dziecko).
2. Do działań zaktywizowany powinien zostać rodzic „niekrzywdzący”, który będzie współpracował z pracownikiem socjalnym, w celu powstrzymania sprawcy przemocy i zapewnienia małoletniemu pomocy. W przypadku krzywdzenia przez obojga rodziców, interwencja polega również na powiadomieniu sądu rodzinnego i Policji.

§ 24

1. Struktura dokumentu „Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia”.
 - 1.1. imię i nazwisko małoletniego,
 - 1.2. imiona i nazwiska członków zespołu sporządzającego plan wsparcia,
 - 1.3. tytuł, z jakiego został opracowany plan wsparcia,
 - 1.4. diagnoza sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia,
 - 1.5. identyfikacja zasobów wewnętrznych Ośrodka oraz źródeł zewnętrznych wsparcia małoletniego,
 - 1.6. zakres współdziałania Ośrodka z podmiotami zewnętrznymi na rzecz wsparcia małoletniego,
 - 1.7. formy i metody wsparcia małoletniego,
 - 1.8. ocena efektywności wsparcia udzielonego małoletniemu.
2. Zaplanowanie wsparcia dla małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia to proces wymagający wielu współpracujących elementów. W każdym przypadku należy indywidualnie dostosować podejście do unikalnych potrzeb i okoliczności danego dziecka.

Rozdział VIII

Zasady dot. upowszechniania postanowień Standardów wśród małoletnich i ich opiekunów

§ 25

1. Pracownicy Ośrodka są zobowiązani upowszechniać postanowienia Standardów wśród małoletnich i ich opiekunów, z którymi współpracują.
2. W zależności od specyfiki pracy i miejsca współpracy z małoletnimi pracownicy Ośrodka powinni w szczególności:
 - 2.1. jeśli to możliwe organizować grupowe warsztaty/szkolenia/spotkania edukacyjne dla małoletnich i ich opiekunów, podczas których omawiane są tematy związane z rozpoznawaniem symptomów krzywdzenia, metodami zapobiegania i procedurami postępowania w przypadku podejrzenia lub krzywdzenia małoletniego,
 - 2.2. dystrybuować wśród małoletnich i ich opiekunów broszury/ulotki/plakaty zawierające informacje o prawach małoletniego, sposobach rozpoznawania symptomów krzywdzenia oraz danych kontaktowych do instytucji pomocowych i zachęcać do zapoznania się z nimi,
 - 2.3. umieszczać w miejscach łatwo dostępnych broszury/ulotki/plakaty zawierające informacje o prawach małoletniego, sposobach rozpoznawania symptomów krzywdzenia oraz danych kontaktowych do instytucji pomocowych, aby każdy małoletni oraz każdy opiekun mógł z nich korzystać w dowolnej chwili,

- 2.4. budować z małoletnimi i ich opiekunami relacje pełne zrozumienia i zaufania, dzięki którym pracownik Ośrodka w sytuacji kryzysowej będzie mógł być osobą pierwszego kontaktu.
3. W przypadku podmiotów podległych Ośrodkowi organizujących grupowe formy wsparcia małoletnich i/lub ich opiekunów (tj. w szczególności Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica „Tęcza”, Filia Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” oraz Centrum Aktywności Lokalnej Klub „Wesoła Gromadka”), należy zorganizować grupowe warsztaty/szkolenia/spotkania, o których mowa w pkt. 2.1.
 4. Grupowe warsztaty/szkolenia/spotkania należy zorganizować nie później niż w ciągu trzech miesięcy od momentu wejścia w życie niniejszych Standardów, a następnie powtarzać nie rzadziej niż co 2 lata.
 5. W przypadku pracowników Ośrodka mających tylko indywidualny kontakt z małoletnimi i/lub ich opiekunami (tj. w szczególności pracownicy socjalni, asystenci rodziny, opiekunki, asystenci osobiści osób niepełnosprawnych, opiekunowie wytechnieniowi, koordynator Klubu Wolontariusza), należy informować o postanowieniach Standardów w sposób indywidualny.
 6. Wszystkie osoby, które zostały zapoznane ze Standardami oraz symptomami krzywdzenia, metodami zapobiegania i procedurami postępowania w przypadku podejrzenia lub krzywdzenia małoletniego potwierdzają to podpisami na stosowanych oświadczeniach (Załącznik 1 i 2).
 7. Wszystkie materiały edukacyjne (broszury/ulotki/plakaty) oraz scenariusze warsztatów/szkoleń/spotkań powinny być przygotowane dla różnych grup odbiorców, czyli dostosowane w szczególności do wieku, możliwości percepcyjnych i intelektualnych odbiorców.

Rozdział IX

Zasady ochrony wizerunku małoletniego

§ 26

1. Ośrodek zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Ośrodek, uznając prawo małoletnich do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletnich.
3. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku małoletnich:
 - 3.1. wizerunkiem jest każda podobizna bez względu na technikę wykonania, a więc: fotografia, rysunek, film, przekaz video,
 - 3.2. rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej,
 - 3.3. zgody na publikację wizerunku osoby małoletniej udziela opiekun,
 - 3.4. pisemna zgoda, o której mowa w ust. 3.3., powinna zawierać informację, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany,
 - 3.5. do zgody należy dołączyć informacje wymienione w art. 13 lub art. 14 RODO, w szczególności określając cel, środki, sposoby i miejsca umieszczenia wizerunku oraz prawa osób, których dane dotyczą,

- 3.6. w przypadku, gdy zastosowanie ma art. 81 ust 2 Prawa autorskiego zgoda opiekuna nie jest wymagana,
- 3.7. przepisy powyższe wymienione w pkt 2 nie mają zastosowania w przypadku, gdy przetwarzane są dane z art. 9 RODO, w oparciu o nowoczesne technologie m.in. z użyciem SIG, która może umożliwić dokładne odzwierciedlenie cech określonych w art. 4 pkt 14 RODO będącymi danymi biometrycznymi, na podstawie analizy danych,
- 3.8. pracownicy Ośrodka mogą rozpowszechniać utrwalone wizerunki małoletnich za pośrednictwem portali społecznościowych (takich jak Facebook, Instagram itp.), strony internetowej oraz w innych sytuacjach, których celem jest promowanie podejmowanych działań (np. plakaty, ulotki, relacje z wydarzeń, warsztatów, spotkań),
- 3.9. pracownicy Ośrodka nie mogą umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletnich uczestniczących w działaniach Ośrodka bez pisemnej zgody opiekuna,
- 3.10. opiekun małoletniego ma prawo w każdej chwili wycofać zgodę na publikację wizerunku,
- 3.11. jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie (co najmniej 15 osób), krajobraz, publiczna impreza, zgoda na utrwalenie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

Rozdział X

Zasady dostępu małoletnich do Internetu

§ 27

1. Ośrodek, zapewniając małoletnim dostęp do Internetu, jest zobowiązany podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.
2. Spośród Ośrodka i podległych mu podmiotów dostęp małoletnich do Internetu możliwy jest tylko w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” oraz Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” i odbywa się on:
 - 2.1. pod nadzorem pracowników placówki na zajęciach komputerowych;
 - 2.2. bez nadzoru pracowników placówki – na przeznaczonych do tego komputerach, (dostęp swobodny).
3. Za sposób korzystania z Internetu za pomocą prywatnych urządzeń elektronicznych (telefony, tablety, laptopy) odpowiadają opiekunowie małoletnich.
4. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych obowiązujące w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” oraz Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza”:
 - 4.1. dostęp do Internetu mają zarówno pracownicy placówek, jak i małoletni uczestniczący w ich działaniach,
 - 4.2. dostęp do Internetu jest możliwy w trakcie zajęć komputerowych i poza nimi (np. w czasie wolnym, w czasie nauki i wykonywania pracy),

- 4.3. treści przeglądane w sieci Internet są filtrowane, zablokowane jest korzystanie m. in. z kategorii stron:
 - a. treści dla dorosłych
 - b. gry o charakterze przemocy
 - c. treści wulgarne
 - d. media społecznościowe
 - e. komunikatory internetowe
- 4.4. sieć jest monitorowana i sprawdzana przez program kontroli rodzicielskiej, informacje na temat monitoringu została przekazana przed pierwszym użyciem stanowiska komputerowego i ujęta jest w wywieszonych zasadach korzystania,
- 4.5. korzystanie z komputerów, w których jest dostęp do Internetu odbywa się za zgodą pracowników placówki,
- 4.6. czas oraz osoby korzystające z komputera z dostępem do Internetu są monitorowane przez pracowników placówki (prowadzony jest rejestr korzystających z Internetu),
- 4.7. pracownicy placówki są odpowiedzialni za informowanie małoletnich o bezpiecznym korzystaniu z Internetu w ramach cyklicznych zajęć,
- 4.8. placówka zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. Zasady korzystania z telefonu komórkowego i innych prywatnych urządzeń elektronicznych obowiązujące w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” oraz Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza”:
 - 5.1. małoletni nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych prywatnych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć świetlicowych z wyłączeniem sytuacji, w której wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się z rodzicami lub użycia telefonu w innej ważnej sprawie lub gdy małoletni czeka na ważną wiadomość (połączenie, SMS) - ma wtedy obowiązek poinformować o tym fakcie pracownika placówki, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości,
 - 5.2. w przypadku złamania zakazu korzystania z telefonu komórkowego lub innych prywatnych urządzeń elektronicznych, małoletni ponosi odpowiedzialność zgodną z regulaminem placówki,
 - 5.3. małoletni przynoszą telefony komórkowe do placówki tylko za zgodą rodziców ponoszących odpowiedzialność za treści oglądane przez małoletniego,
 - 5.4. placówka nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie, zniszczenie czy kradzież sprzętu przyniesionego przez małoletniego,
 - 5.5. na terenie placówki zabrania się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych z wyjątkiem wydarzeń na rejestrację, których udzielono zgody.

Rozdział XI

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie obowiązujące w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” oraz Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza”

§ 28

1. Ośrodek zapewnia wsparcie małoletnim w zakresie edukacji i ochrony małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych.
2. W celu ograniczenia narażenia małoletnich na treści dla nich nieodpowiednie:
 - 2.1. w placówkach prowadzone są regularne rozmowy z małoletnimi o zagrożeniach w Internecie oraz zachowaniach akceptowalnych i nieakceptowalnych w sieci,
 - 2.2. pracownicy edukują małoletnich o tym gdzie i w jaki sposób znaleźć wartościowe treści online, takie jak edukacyjne materiały czy rozwijające gry, co ma na celu unikanie kontaktu ze stronami szkodliwymi,
 - 2.3. na urządzeniach sprawdzane jest, czy nie doszło do pobrania plików o treści nieodpowiedniej dla małoletnich,
 - 2.4. regularnie prowadzone są zajęcia i warsztaty z zakresu cyberbezpieczeństwa.
3. Placówka zapewnia małoletnim i pracownikom materiały edukacyjne dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

Rozdział XII **Monitoring wizyjny i elektroniczny dzieci**

§ 29

1. Monitoring wizyjny w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” oraz Filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” wprowadzono w celu zapewnienia bezpieczeństwa wychowanków i pracowników oraz ochrony mienia.
2. Odpowiedzialnym za obsługę techniczną oraz prawidłowe funkcjonowanie systemu monitoringu w placówce jest Kierownik placówki, który ma dostęp do:
 - 2.1. bezpośredniego podglądu obrazu z kamer,
 - 2.2. urządzenia rejestrującego,
 - 2.3. zapisów z kamer.
3. Infrastruktura, która została objęta monitoringiem wizyjnym to:
 - 3.1. teren wewnątrz budynku – korytarze i szatnia, w której dzieci zostawiają ubranie wierzchnie, obuwie i plecaki,
 - 3.2. teren na zewnątrz budynków – wejście główne do budynku, wejście boczne do budynku, ogród przy placówce,
 - 3.3. teren obiektów: wjazd, droga do parkingu, parking.
4. Monitoring nie obejmuje:
 - 4.1. pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze,
 - 4.2. pomieszczeń, w których udzielana jest uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczna,
 - 4.3. pomieszczeń przeznaczonych dla pracowników,
 - 4.4. pomieszczeń sanitarno-higienicznych,
 - 4.5. punktu wydawania posiłków i jadalni,

§ 30

1. Zasady rejestracji i zapisu nagrań w systemie monitoringu wizyjnego:

- 1.1. monitoring funkcjonuje całodobowo,
- 1.2. rejestracji i zapisaniu na nośniku danych podlega tylko obraz (wizja) z kamer systemu monitoringu,
- 1.3. nagrania z monitoringu przetwarzane są na nośniku danych w urządzeniu rejestrującym przez okres nie dłuższy niż 30 dni od daty nagrania. Po upływie tego terminu dane są automatycznie nadpisywane. Najstarsze dane zostają usunięte, a w ich miejsce zapisywane są nowe,
- 1.4. zapis z systemu monitoringu nie archiwizuje się.
2. Udostępnianie danych z systemu monitoringu wizyjnego:
 - 2.1. zapis z systemu monitoringu może być udostępniony jedynie uprawnionym organom w zakresie prowadzenia przez nie czynności prawnych, np. Policji, Sądom, na podstawie pisemnego wniosku złożonego do Kierownika placówki.
 - 2.2. w sytuacjach, gdy nagranie może służyć jako dowód w sprawie utrwalony zapis może być zachowany przez okres czasu potrzebny do wyjaśnienia sprawy.
3. Szczegółowe informacje dot. monitoringu wizyjnego zostały zawarte w Regulaminie użytkownika monitoringu wizyjnego placówki.

Rozdział XIII

Monitoring stosowania Standardów

§ 31

1. Dyrektor Ośrodka powołuje Koordynatora ds. Standardów.
2. Koordynator ds. Standardów jest odpowiedzialny za:
 - 2.1. zapoznanie pracowników Ośrodka z niniejszymi Standardami oraz zbieranie stosowanych oświadczeń,
 - 2.2. eksponowanie na terenie Ośrodka materiałów edukacyjnych dot. ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży,
 - 2.3. monitorowanie realizacji Standardów,
 - 2.4. reagowanie na sygnały naruszenia Standardów,
 - 2.5. prowadzenie rejestru zgłoszeń i gromadzenie dokumentacji dot. tych zgłoszeń,
 - 2.6. kontakt z Koordynatorami merytorycznymi w sprawie przekazania spraw pracownikom socjalnym,
 - 2.7. przygotowywanie raportu dot. działań podejmowanych w następstwie zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego,
 - 2.8. przeprowadzanie wśród pracowników Ośrodka ankiety monitorującej poziom realizacji Standardów (min. raz na 2 lata),
 - 2.9. opracowanie wypełnionych ankiet i sporządzenie na tej podstawie raportu,
 - 2.10. proponowanie zmian w Standardach.
3. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 8 do niniejszych Standardów.
4. W ankiecie wszyscy pracownicy Ośrodka mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w Ośrodku i podległych mu podmiotach.

5. Raport z monitoringu przekazuje się dyrektorowi Ośrodka, który po zapoznaniu się z nim wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom Ośrodka, małoletnim i ich opiekunom nowe brzmienie Standardów.

Rozdział XIV

Przepisy końcowe

§ 32

1. Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Ośrodka, małoletnich i ich opiekunów, w szczególności poprzez udostępnienie jej tekstu drogą elektroniczną, zamieszczenie na stronie internetowej i wywieszenie w widocznym miejscu w Ośrodku i podległych mu podmiotach, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.
3. W przypadku działań podejmowanych w miejscu zamieszkania małoletnich i ich opiekunów, pracownicy Ośrodka zobowiązani są informować o wprowadzonych Standardach za pomocą przygotowanych materiałów edukacyjnych.

Piotr Pierścionek

.....
(Dyrektor MOPS)

Spis załączników:

1. Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami.
2. Oświadczenie o odbyciu szkoleniu dot. występowania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich.
3. Oświadczenie o krajach zamieszkania.
4. Oświadczenie o niekaralności.
5. Zasady bezpiecznych relacji pracownik–małoletni obowiązujące w Ośrodku i podległych mu podmiotach.
6. Zasady bezpiecznych relacji małoletni–małoletni obowiązujące w Ośrodku i podległych mu podmiotach.
7. Wzór karty interwencji.
8. Wzór ankiety ewaluacyjnej dla pracownika Ośrodka.
9. Skrócone Standardy Ochrony Małoletnich w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli – wersja dla dzieci.

.....
(imię i nazwisko)

Stalowa Wola, dn.

OŚWIADCZENIE
pracownika, stażysty, praktykanta, wolontariusza, opiekuna małoletniego*
o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich
w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli

Oświadczam, że w dniu zapoznałam/zapoznałem się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.

.....
(podpis)

**niepotrzebne skreślić*

.....
(imię i nazwisko)

Stalowa Wola, dn.

OŚWIADCZENIE
pracownika, stażysty, praktykanta, wolontariusza, opiekuna małoletniego*
o odbyciu szkolenia dot. występowania czynników ryzyka
i symptomów krzywdzenia małoletnich

Oświadczam, że w dniu..... brałam/brałem udział w szkoleniu dot. występowania czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich.

.....
(podpis)

**niepotrzebne skreślić*

Stalowa Wola,

.....
(imię i nazwisko)

.....
(numer PESEL / numer paszportu)

Oświadczenie o krajach zamieszkania

Oświadczam, że w ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/am poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej: tak / nie*

Jeśli odpowiedź brzmi „tak” to proszę wpisać nazwę zamieszkiwanego państwa:

.....
Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak / nie*

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(miejscowość i data)

.....
(czytelny podpis)

*niepotrzebne skreślić

Stalowa Wola,

.....
(imię i nazwisko)

.....
(numer PESEL / numer paszportu)

Oświadczenie o niekaralności

Ja, niżej podpisany/a

- 1) Oświadczam, że prawo państwa (*nazwa kraju zamieszkiwania*) nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego.
- 2) Oświadczam, że w państwie (*nazwa kraju zamieszkiwania*) nie prowadzi się rejestru karnego.
- 3) Jednocześnie oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie/ach za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

Oświadczam, że jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(*miejsowość i data*)

.....
(*czytelny podpis*)

Zasady bezpiecznych relacji pracownik – małoletni obowiązujące w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli oraz podległych mu podmiotach

Relacje pracowników z małoletnimi

1. Pracownik Ośrodka jest zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.
2. Pracownik Ośrodka ma działać w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji jego zachowania.

Komunikacja z dziećmi

1. Pracownik Ośrodka w komunikacji z małoletnimi zachowuje cierpliwość i szacunek.
2. Pracownik Ośrodka słucha uważnie małoletnich i udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Pracownikowi Ośrodka nie wolno zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletnich. Nie wolno mu krzyknąć w sytuacji innej niż wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim.
4. Pracownikowi Ośrodka nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, pracownik Ośrodka informuje go o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania.
6. Pracownik Ośrodka szanuje prawo małoletniego do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe.
7. Pracownikowi Ośrodka nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
8. Pracownik Ośrodka zapewnia małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć pracownikowi Ośrodka lub każdej innej dorosłej osobie obecnej w danej chwili (swojemu opiekunowi lub opiekunowi innego małoletniego) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Działania z dziećmi

1. Pracownik Ośrodka docenia i szanuje wkład małoletnich w podejmowane działania, aktywnie je angażuje i traktuje równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Pracownik Ośrodka unika faworyzowania małoletnich.
3. Pracownikowi Ośrodka nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Pracownikowi Ośrodka nie wolno utrzymywać wizerunku małoletnich (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małoletnich, jeśli opiekunowie nie zostali o tym poinformowani, nie wyrazili na to zgody i nie uzyskano zgód od samych małoletnich.
5. Pracownik Ośrodka nie może proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności małoletnich.
6. Pracownikowi Ośrodka nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani opiekunów małoletnich. Nie wolno mu wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub opiekunów małoletniego. Nie wolno mu zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w ciągu roku, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.

Kontakt fizyczny z małoletnimi

Każde przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnim może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego małoletniego może być nieodpowiednie wobec innego. Pracownik Ośrodka ma kierować się zawsze profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.

1. Pracownikowi Ośrodka nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego.
2. Pracownik Ośrodka nigdy nie może dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Pracownik Ośrodka ma być zawsze przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.

4. Pracownik Ośrodka nie angażuje się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.
5. Pracownik Ośrodka zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach pracownik Ośrodka powinien reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny pracownika Ośrodka z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
7. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego, pracownik Ośrodka unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z małoletnim. Dotyczy to zwłaszcza pomagania małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Jeśli mimo obecności opiekuna małoletniego pracownik Ośrodka jest zmuszony asystować małoletniemu w powyższych czynnościach, powinien zadbać o to, aby asystowała mu inna dorosła osoba.
8. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małoletnim w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Pracownikom Ośrodka nie wolno zapraszać małoletnich do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.
2. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, pracownik Ośrodka musi poinformować o tym przełożonych, a opiekunowie małoletnich muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i ich opiekunowie są osobami bliskimi wobec pracownika Ośrodka) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich i ich opiekunów.

Bezpieczeństwo online

1. Pracownicy Ośrodka powinni być świadomi cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także ich własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystają. Jeśli profil pracownika Ośrodka jest publicznie dostępny, małoletni i ich opiekunowie mogą mieć wgląd w jego cyfrową aktywność.

Zasady bezpiecznych relacji małoletni – małoletni obowiązujące w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli oraz podległych mu podmiotach

Relacje małoletni - małoletni

1. Małoletni zobowiązani są do przestrzegania norm i zasady bezpieczeństwa w kontakcie z innymi małoletnimi.
2. Małoletni powinni czuć się w swoich środowiskach swobodnie i bezpiecznie, tak aby nic im nie przeszkadzało w wypełnianiu przydzielonych zadań i obowiązków.
3. Małoletni powinni traktować siebie nawzajem równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
4. Małoletni powinni akceptować odmiennność i indywidualność każdego i uszanować inne zainteresowania oraz mieć poczucie obowiązku spieszenia z pomocą tym, którzy sobie radzą gorzej niż oni sami.
5. Niedopuszczalne jest stosowanie żadnych form przemocy, czy to słownej, czy fizycznej.

Komunikacja małoletni - małoletni

1. Małoletni podczas komunikacji zachowuje szacunek z uwzględnieniem godności i potrzeb innego małoletniego. Komunikację między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych, wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
2. Małoletniemu nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć, wyśmiewać, obrażać wyzwiskami, zastraszać, ubliżać, grozić, izolować (nie dopuszczać kogoś do zabawy, rozmów), szantażować, obraźliwie żartować, używać wulgaryzmów.
3. Małoletniemu nie wolno stosować wrogich min i gestów (np. kciuk skierowany w dół, zatykanie nosa kiedy dana osoba jest obok), a także obrażać innych za pomocą rysunków a także nieodpowiednich treści pisanych.
4. Zabroniona jest także cyberprzemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych (Internet) tj. nękanie, straszenie, szantażowanie z wykorzystaniem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów w sieci oraz podszywanie się pod kogoś. Zabronione jest również wysyłanie obraźliwych SMSów, MMSów, Snapów.

Kontakt fizyczny małoletni-małoletni

1. Małoletni zobowiązani są do zachowań nie naruszających integralności osobistej innych osób (poszanowanie ciała, granic, potrzeb, przeżyć, wartości, uczuć).
1. Zabronione jest rozwiązywanie konfliktów w sposób siłowy.
2. Małoletniemu nie wolno popychać, uderzać, bić, szarpać, kopać, pluć, gryźć i w inny sposób wykorzystywać swoją siłę przeciwko innemu małoletniemu.
4. Małoletniemu nie wolno przynosić i używać niebezpiecznych narzędzi i przedmiotów.
5. Małoletniemu nie wolno zabierać, przeglądać, dotykać rzeczy bez zgody ich właściciela.
6. Zabrania się kradzieży pieniędzy, przedmiotów, niszczenia własności.
7. Niedozwolone jest zamykanie innych małoletnich w pomieszczeniach bez ich zgody.
8. Niedopuszczalne jest dotykanie małoletniego w sposób niestosowny.
9. Zabronione jest rozprowadzanie i stosowanie nielegalnych środków (papierosy, narkotyki, leki, środki odurzające).
10. Niedozwolone jest wysługiwanie się innymi małoletnimi w zamian za korzyści materialne.

KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko małoletniego, adres:

.....
.....

2. Imię i nazwisko osoby/pracownika/małoletniego podejrzanego/podejrzanego o krzywdzenie małoletniego:

.....
.....

3. Imię i nazwisko osoby zawiadamiającej:

.....
.....

4. Symptomy krzywdzenia małoletniego:

.....
.....
.....

5. Opis sytuacji:

.....
.....
.....
.....
.....

6. Podjęte działania:

1).....

2).....

3).....

4).....

5).....

Sprawę przekazano do.....

Podpis:

.....

SKRÓCONE STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

W MIEJSKIM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W STALOWEJ WOLI

Wersja dla dzieci

Wstęp

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli podejmują działania dla dobra dzieci. Niedozwolone jest stosowanie jakiegokolwiek przemocy.

Rozdział I

1. **Pracownik/pracownicy Ośrodka** – każda osoba zatrudniona w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli, także wolontariusz, stażysta, praktykant
2. **Małoletni** – każda osoba do ukończenia 18 roku życia, w tym niepełnosprawna
3. **Krzywdzenie małoletniego** – każde działanie na szkodę małoletniego lub zagrożenie dobra małoletniego (przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna lub zaniedbanie) przez jakąkolwiek inną osobę
4. **Przemoc rówieśnicza** – każde działanie rówieśników, w wyniku którego małoletni doznaje krzywdy (w szczególności: przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie, wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie, kradzież, niszczenie przedmiotów, wysyłanie złośliwych SMS-ów, maili, wpisy w serwisie społecznościowym, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających rówieśnika)

Rozdział II

1. Standardy jasno i kompleksowo określają zasady postępowania i relacji między pracownikami Ośrodka a małoletnimi.

Rozdział III

1. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stalowej Woli stosowane są zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.
2. Wszyscy pracownicy mają obowiązek zapoznać ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz je przestrzegać.

Rozdział IV

1. Pracownicy Ośrodka mają obowiązek reagować na sytuacje dot. krzywdzenia małoletnich.
2. Pracownicy Ośrodka wiedzą, jak postępować w sytuacji krzywdzenia małoletniego.
3. Pracownicy Ośrodka mają obowiązek przestrzegać Zasad bezpiecznych relacji z małoletnimi, a małoletni z pracownikami Ośrodka oraz z rówieśnikami.

Rozdział V

1. Pracownicy Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego Świetlicy „Tęcza” oraz jej Filii znają procedury postępowania w przypadku podejrzenia lub krzywdzenia małoletniego.
2. Każdy małoletni może liczyć na wsparcie ze strony pracowników świetlicy, jeśli tylko sytuacja podejrzenia lub krzywdzenia zostanie ujawniona.
3. Małoletni może zwrócić się do zaufanej dorosłej osoby z prośbą o pomoc (może być to w szczególności pracownik świetlicy, ale także rodzic, sąsiad, wychowawca, pedagog, członek dalszej rodziny), a dalsze kroki zostaną podjęte zgodnie z opracowaną procedurą.

Rozdział VI

1. Pracownicy Ośrodka i wszystkich podległych mu placówek znają procedury postępowania w przypadku podejrzenia lub krzywdzenia małoletniego.
2. Każdy małoletni może liczyć na wsparcie ze strony pracowników Ośrodka, jeśli tylko sytuacja podejrzenia lub krzywdzenia zostanie ujawniona.
3. Małoletni może zwrócić się do zaufanej dorosłej osoby z prośbą o pomoc (może być to w szczególności pracownik Ośrodka, ale także rodzic, sąsiad, wychowawca, pedagog, członek dalszej rodziny), a dalsze kroki zostaną podjęte zgodnie z opracowaną procedurą.

Rozdział VII

1. Pracownicy Ośrodka znają i stosują zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.
2. Małoletni może liczyć na różnorodne wsparcie, w zależności od sytuacji, w jakiej się znalazł.

Rozdział VIII

1. W Świetlicy „Tęcza” i jej Filii oraz w Klubie „Wesoła Gromadka” organizowane są grupowe spotkania, podczas których małoletni i ich opiekunowie są zapoznawani z obowiązującymi Standardami Ochrony Małoletnich.
2. Wszyscy pozostali pracownicy Ośrodka zapoznają swoich klientów i podopiecznych ze Standardami Ochrony Małoletnich w sposób indywidualny.
3. W Ośrodku i wszystkich podległych mu placówkach dostępne są plakaty i ulotki dot. ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, z których mogą korzystać małoletni oraz ich opiekunowie.

Rozdział IX

1. Pracownicy Ośrodka dokładają wszelkich starań, by chronić wizerunek małoletnich uczestniczących w ich działaniach.
2. Każde utrwalenie i upublicznienie wizerunku małoletniego wymaga pisemnej zgody opiekuna.

Rozdział X

1. Małoletni mogą korzystać z komputerów z dostępem do Internetu w Świetlicy „Tęcza” oraz jej Filii.
2. Korzystanie z telefonów z dostępem do Internetu na terenie Świetlicy „Tęcza” lub jej Filii odbywa się tylko w wyjątkowych sytuacjach za zgodą pracowników. Odpowiedzialność za treści tam oglądane ponoszą opiekunowie małych.

Rozdział XI

1. Pracownicy Ośrodka znają i stosują procedury ochrony małych przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie.
2. Sieć w Świetlicy „Tęcza” oraz jej Filii jest monitorowana i ograniczany jest dostęp do stron o wątpliwych lub zagrażających małym treściach.
3. Regularnie odbywają się spotkania z małymi dot. właściwego i bezpiecznego korzystania z Internetu.

Rozdział XII

1. W Świetlicy „Tęcza” oraz jej Filii zamontowany jest system kamer, którego celem jest zapewnienie bezpieczeństwa wychowanków i pracowników oraz ochrony mienia.

Rozdział XIII

1. W Ośrodku został wyznaczony pracownik, który czuwa nad przestrzeganiem zasad zawartych w Standardach Ochrony Małych.

Rozdział XIV

1. Standardy Ochrony Małych obowiązują od dnia ogłoszenia ich przez dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli.
2. Standardy Ochrony Małych zostają zamieszczone na stronie internetowej Ośrodka, a także umieszczone w widocznym miejscu w Ośrodku i podległych mu placówkach.

.....
(Dyrektor MOPS)

CZYNNIKI RYZYKA I SYMPTOMY

KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH

CZYM JEST KRZYWDZENIE DZIECKA I JAK JE ROZPOZNAĆ?

Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że **krzywdzeniem** jest każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Krzywdzenie dziecka może przybierać różne formy, z reguły współwystępujące. Wszystkie mają krótko i długoterminowe znaczące konsekwencje dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego dziecka. **Dziecko może być ofiarą przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej i zaniedbania.**

<p style="text-align: center;"><u>Przemoc fizyczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • To przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. • Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko. • Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową. • To bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami, kopanie dziecka, potrząsanie nim lub rzucanie, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, przypalanie, poparzenie lub zmuszanie do zjedzenia/pożknięcia czegoś. <p>Uwaga! Klaps to też przemoc! Zakaz stosowania kar cielesnych w Polsce obowiązuje od 1 sierpnia 2010 r.*</p>	<p style="text-align: center;"><u>Przemoc psychiczna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. • Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, ignorowanie potrzeb emocjonalnych dziecka, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianie, oczernianie, odrzucanie, upokarzanie, straszenie, przypisywanie negatywnych cech dziecku, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeżenie lub nieuznanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem/opiekunem a dzieckiem. • Przemocą jest także nieodpowiednia socjalizacja, demoralizacja, a także sytuacja, gdy dziecko jest świadkiem przemocy.
<p style="text-align: center;"><u>Przemoc seksualna</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Każda czynność seksualna podejmowana z dzieckiem poniżej 15 rż. • Włączanie dziecka w aktywność seksualną: którą nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób, i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. • Aktywność seksualna między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. • Kontakt fizyczny (dotykanie intymnych części ciała, penetracja). • Bez kontaktu fizycznego – ekshibicjonizm, wszelkie formy werbalnego molestowania i skłaniania do kontaktu z treściami pornograficznymi, grooming (uwodzenie w internecie w celu nawiązania kontaktu). 	<p style="text-align: center;"><u>Zaniedbanie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka i/lub nieszanowanie jego podstawowych praw przez rodziców, opiekunów, lub inne osoby zobowiązane do opieki, wychowania i ochrony dziecka. • Obejmuje zarówno pojedyncze sytuacje, jak i schemat funkcjonowania, w którym rodzic/opiekun nie zapewnia odpowiednich warunków rozwoju i dobrostanu dziecka. • Może to dotyczyć takich obszarów jak: <ul style="list-style-type: none"> —zdrowie, —edukacja, —rozwój emocjonalny, —odżywianie, —schronienie i bezpieczne warunki życia.

- Komercyjne kontakty seksualne z dzieckiem (wyzyskiwanie seksualne dziecka), gdy w zamian za udział w czynnościach seksualnych dziecko otrzymuje korzyść lub obietnicę korzyści.

KTO MOŻE DOPUŚCIĆ SIĘ KRZYWDZENIA DZIECKA?

Sprawcami przemocy są najczęściej osoby bliskie dziecku: rodzice lub opiekunowie. Powszechnie uważa się, że sprawy rodzinne to sfera prywatności, a to sprzyja zachowaniu tajemnicy, potęguje bezradność ofiar i wzmacnia silną pozycję sprawcy. Przemocą wobec dziecka jest nie tylko stosowanie kar cielesnych, ale także zadawanie cierpień psychicznych oraz inne formy poniżania.

Ponadto osobami, które mogą dopuścić się krzywdzenia dzieci są pracownicy instytucji opiekuńczo – wychowawczych i edukacyjnych, do których uczęszcza dziecko.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKA Z DZIECKIEM

Pracownik jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

Działania względem dziecka powinny być podejmowane w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji zachowania.

Zachowania pozytywne

- W komunikacji z małoletnim zachowuj cierpliwość i szacunek.
- Słuchaj uważnie małoletniego i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do WIEKU I SYTUACJI.
- W komunikacji z małoletnim staraj się, by Twoja twarz była na poziomie twarzy dziecka.
- Zapewnij małoletnich, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać reakcji /pomocy.
- Doceniaj i szanuj wkład małoletnich w podejmowanie działań i traktu je równo (bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- Nie faworyzuj, a przynajmniej unikaj faworyzowania.
- Szanuj prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady wyjaśnij to (np. aby chronić dziecko, ucznia odstępujesz od zasady poufności).
- Podejmując decyzje dotyczące małoletniego poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
- Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich.
- Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem,

Zachowania negatywne

- Nie zawstydzaj, upokarzaj, lekceważ i obrażaj małoletniego.
- Nie wolno Ci krzywić na małoletniego w sytuacji innej, niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich.
- Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną małoletniego.
- Nie wolno Ci nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale z zachowaniem godności osób zainteresowanych.
- Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgody rodziców/opiekunów prawnych. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 prawa autorskiego.
- Nie wolno Ci zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

jednak stanowczo i pomóc małocletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

- Nie wolno Ci kontaktować się z małocletnimi przez prywatne kanały komunikacji i media (prywatny telefon, e-mail, profile w mediach społecznościowych). Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małocletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
- Nie wolno Ci proponować małocletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności. Jeżeli utrzymujesz relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małocletniego (jeśli małocletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) zachowuj poufność wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.
- Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małocletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małocletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- Nigdy nie dotykaj małocletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.

ZJAWISKO PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ

Poza w/w formami krzywdzenia małoletnich, wato zwrócić uwagę na zjawisko przemocy rówieśniczej. Przemoc rówieśnicza, inaczej bullying, jest problemem, który dotyka wiele młodych osób. To forma agresji i nękania, które mogą prowadzić do poważnych konsekwencji, zarówno dla ofiar, jak i sprawców.

Rozpoznanie agresji rówieśniczej może być trudne, ponieważ wiele ofiar nie jest chętna do mówienia o swoich doświadczeniach. Istnieją jednak pewne sygnały tego, że dziecko może być jej ofiarą.

Zwróć uwagę na to, gdy dziecko:

- Traci radość z chodzenia do szkoły – niechętnie rano wstaje, ociąga się z wychodzeniem z domu, płacze, gdy zbliża się godzina pójścia do szkoły,
- Nie chce opowiadać o tym, co wydarzyło się w szkole,
- Skarży się na różne dolegliwości psychosomatyczne (takie jak np. bóle brzucha, bóle głowy, biegunki, zdarzają się wymioty, zaczyna moczyć się w nocy), a badania lekarskie nie wskazują na żadne nieprawidłowości,
- Pyta o znaczenie słów, które w odczuciu dorosłych są obraźliwe,
- Prosi o coraz większe kwoty pieniędzy, ale nie chce powiedzieć, na co ich potrzebuje,
- Przychodzi do domu ze zniszczonymi rzeczami, potarganymi ubraniami,
- Wraca ze szkoły z zadrapaniami, siniakami, śladami po ugryzieniu,
- Skarży się, że koledzy robią mu, bez jego zgody, zdjęcia lub filmy i straszą ich rozpowszechnieniem (poprzez MMS, portale społecznościowe lub np. Snapchat),
- Dostaje obraźliwe wiadomości, znajduje w sieci swoje przerobione zdjęcia.

Gdy podejrzewasz, że dziecko jest ofiarą przemocy, powinieneś:

• Umożliwić dziecku opowiedzenie o tym, czego doświadcza i co przeżywa. Ważne jest, aby nie oceniać reakcji dziecka. Często ofiary są postrzegane jako zaczepiające i prowokujące innych, a ich rodzice są informowani o niewłaściwym zachowaniu dzieci. W rzeczywistości dzieci nieumiejętnie odreagowują trudne dla nich emocje.

- Okazać zrozumienie dla uczuć i zachowań, zapewnić, że podejmą działania, aby chronić je.

- Poinformować szkołę (wychowawcę, pedagoga, psychologa szkolnego), która zobowiązana jest do podjęcia działań zgodnych z obowiązującymi procedurami, zastanowić się, czy nie zgłosić na policję zaistniałej sytuacji.
- Rozważyć udzielenie dziecku specjalistycznej pomocy, która pozwoli na odreagowanie emocji, zrozumienie zachowań: własnych i innych oraz nauczy asertywności.

CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECI

Krzywdzenie dzieci jest problemem złożonym, wynikającym z interakcji wielu czynników ryzyka, często wzajemnie ze sobą powiązanych.

Częściej krzywdzone są dzieci najłabsze:

- poniżej 4. roku życia,
- niepełnosprawne (lub rodzeństwo dziecka niepełnosprawnego),
- przewlekle chore,
- z ciąży „niechcianej”,
- które częściej płaczą,
- sprawiają problemy wychowawcze.

Wśród czynników ryzyka leżących po stronie rodziców/ opiekunów można wymienić:

- młody wiek (zwłaszcza matki),
- samotne rodzicielstwo,
- doświadczenia krzywdzenia w dzieciństwie,
- niski poziom wykształcenia,
- zaburzenia psychiczne,
- nadużywanie substancji psychoaktywnych,
- trudności finansowe,
- bezrobocie,
- stres,
- niskie kompetencje wychowawcze.

Czynnikami ryzyka krzywdzenia są też nieprawidłowe relacje w rodzinie:

- rozpad rodziny,
- konflikty,
- niestabilna sytuacja rodzinna (zmieniający się partnerzy/ opiekunowie),

- izolacja społeczna.
- krzywdzenie dzieci występuje częściej w środowisku, gdzie jest przyzwolenie na stosowanie przemocy,
- negatywne wzorce kulturowe (np. postrzeganie dzieci jako własność rodziców).

WAŻNE !!!

Ryzyko krzywdzenia rośnie tym bardziej, im więcej czynników ryzyka współwystępuje w rodzinie.

Jednakże nie należy bagatelizować nawet pojedynczych sygnałów, mogących świadczyć o przemocy.

SYMPTOMY KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH – NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ?

Obserwując dziecko i analizując poniższe symptomy pamiętaj o ocenie kontekstowej: zwróć uwagę nie tylko na symptomy fizyczne, ale także zachowanie dziecka i rodzica/opiekuna, sytuację dziecka (wiek, kondycja, sytuacja rodzinna, bytowa itd.), postawione wcześniej rozpoznania i diagnozy itd.

<u>Oznaki fizyczne możliwego krzywdzenia dziecka</u>	<u>Objawy psychosomatyczne krzywdzenia</u>	<u>Objawy związane z wykorzystywaniem seksualnym</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Widoczne obrażenia ciała, których pochodzenie trudno wyjaśnić i/lub które występują w miejscach przykrytych ubraniem i/lub u dziecka, które nie porusza się samodzielnie. • Rany, otarcia, blizny, sińce, stłuczenia w miejscach nietypowych dla przypadkowych urazów: plecy, pośladki, ramiona, uda, brzuch, krocze i 	<ul style="list-style-type: none"> • bóle brzucha, • bóle głowy, • omdlenia, • duszności, • egzemy, • biegunki. • bóle wędrujące, <p>najbardziej podobne w opisie do bólów fantomowych, a często rozpoznawane jako hipochondria lub rodzaj manipulacji stosowanej przez</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uporczywe i/lub nawracające objawy (np. krwawienie, nieprawidłowa wydzielina, ból, dyskomfort) ze strony odbytu/narządów płciowych bez wyjaśnienia medycznego. • Ślady obecności ciała obcego w pochwie lub odbycie. Objawem wskazującym na ciało obce w pochwie może być obfita wydzielina.

<p>stopy, okolica oczodołów (bez urazu czoła), policzki, usta, skroń, szyja, uszy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urazy na więcej niż jednej płaszczyźnie kończyny, głowy, tułowia. • Ślady mają charakterystyczny kształt odcisku dłoni, palców, przedmiotów, szczypania, drapania, gryzienia, duszenia. • Siniaki okularowe, sińce liczne, często symetryczne, w różnej fazie gojenia. • Urazy głowy u dzieci poniżej 3 rż. • Okrągłe punktowe poparzenia, oparzenia na plecach i pośladkach u małych dzieci, na grzbietowej powierzchni dłoni, rękawiczkowe/ skarpetkowe. • Złamania u dzieci poniżej 3 rż., złamania kości kończyny górnej u dziecka niechodzącego, złamania spiralne, złamania dystalne, złamania żeber, złamania bez urazu lub po urazie nieadekwatnym np. upadek z kanapy. • Obrażenia w obrębie jamy ustnej: zasinienia śluzówek warg górnych i dziąseł z rozdarciem wędzidełka. • Stłuczenia i skaleczenia warg, dna jamy ustnej i języka w wyniku prób karmienia na siłę, wpychania smoczka etc., urazy kąćików ust, krwioplucie i krwawe wymioty, bezpośrednie urazy podniebienia miękkiego, tylnej ściany gardła, złamania zębów, 	<p>dziecko w niekomfortowych dla niego sytuacjach. Można je interpretować jako efekt tego, że dziecko gromadzi w sobie ból, którego doznaje w trakcie maltretowania, a którego nie może ujawnić wobec oprawcy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Infekcja chorobami przenoszonymi drogą płciową u dziecka poniżej 15 rż. • Infekcja chorobami przenoszonymi drogą płciową u dziecka i młodzieży powyżej 15 rż. bez wyraźnego wskazania na dobrowolną aktywność seksualną z rówieśnikiem. • Infekcja wirusem HBV (hepatitis B), brodawki wirusowe narządów płciowych (kłykciny kończyste) u dziecka poniżej 15 rż. o ile wykluczono transmisję okołoporodową, nie seksualną transmisję od osoby mieszkającej w tym samym gospodarstwie domowym, a w przypadku dziecka i młodzieży powyżej 15 rż. również dobrowolną aktywność seksualną z rówieśnikiem. • Ciąża u dziecka poniżej 15 rż. i 9 msc. lub ciąża u nastolatki powyżej 15 rż. będąca wynikiem niedobrowolnej aktywności seksualnej. • Infekcja chorobami przenoszonymi drogą płciową u dziecka poniżej 15 rż. lub ciąża u nastolatki pow. 15 rż., w sytuacji, gdy widoczna jest wyraźna różnica w wieku, sile lub stopniu dojrzałości między młodą kobietą a jej partnerem. Szczególną uwagę należy zwrócić na przypadek związku kazirodczego lub z osobą cieszącą się zaufaniem (na przykład nauczycielem, trenerem sportowym, duchownym) lub jeśli może istnieć podejrzenie wyzyskiwania seksualnego.
---	--	---

<p>uszkodzenia dziąseł, złamanie żuchwy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urazy nosa, złamania, krwiaki (zropiałe) przegrody nosa. • Wielokrotne „przypadkowe” zatrucia, niewyjaśnione nieżyty żołądkowo jelitowe. • Odmrożenia, hipotermia. • Słaby przyrost masy ciała, Niedożywienie. 		
--	--	--

Symptomy wynikające z zaniedbania:

- Dziecko jest brudne, często nieprzyjemnie pachnie, nie jest prawidłowo pielęgnowane (np. pozostawiane przez długi czas w zabrudzonych pieluchach).
- Dziecko nie otrzymuje odpowiedniej opieki medycznej (np. nie jest szczepione, nie ma okularów, nie otrzymuje zaleconych leków).
- Dziecko lub nastolatek jest ubrany niewłaściwie do pogody.
- Dziecko ma pogorszenie wyników w nauce, jest często nieobecne w szkole czy przedszkolu.
- Dziecko nie otrzymuje regularnych posiłków, jest głodne, kradnie jedzenie kolegom.
- Dziecko przebywa w otoczeniu nieprzystosowanym do jego etapu rozwojowego, co zagraża jego bezpieczeństwu.
- Dziecko pozostaje w domu bez opieki osoby dorosłej.

ZACHOWANIA, KTÓRE MOGĄ BYĆ SYGNAŁEM, ŻE DZIECKO JEST KRZYWDZONE

Na jakie zachowania ZE STRONY DZIECKA warto zwrócić uwagę:

- Wyraźna zmiana w zachowaniu dziecka – wycofanie, zubożenie, lub nadmierne pobudzenie, trudność w regulacji emocji, którą trudno wyjaśnić stanem zdrowia czy okolicznościami.
- Dziecko zachowuje się w sposób nieadekwatny do wieku, jest zbyt infantylne lub nadmiernie dojrzałe.

Na jakie zachowania ZE STRONY RODZICA/OPIEKUNA warto zwrócić uwagę:

- Nie potrafi wyjaśnić mechanizmu urazu, podaje informacje nieadekwatne, niespójne lub sprzeczne.
- Zmienia wyjaśnienia co do okoliczności powstania urazu.

- Wyraźnie inne zachowanie w obecności rodzica/opiekuna, niż w obecności innych osób.

- Dziecko boi się rodzica/opiekuna.

- Długotrwały, silny, niemożliwy do ukojenia płacz.

- Opóźnienie w rozwoju fizycznym lub emocjonalnym.

- Strach przed określonymi osobami, sytuacjami, miejscami i nasilony niepokój.

- Problemy ze snem, koszmary, lęk przed zasypianiem.

- Moczzenie, moczzenie nocne, zanieczyszczenie kałem.

- Zaburzenia jedzenia, odmowa jedzenia lub nadmierne objadanie się, wymioty.

- Powtarzające się lub przymusowe zachowania seksualne.

- Dziwne lub nieadekwatne do wieku zainteresowanie seksem (np. dziecko jest nadmiernie rozbudzone, dużo mówi o seksie, używa zbyt dorosłego lub wulgarnego słownictwa, wykazuje znajomość szczegółów związanych z aktywnością seksualną).

- Przejawy zachowań seksualnych u dzieci przed okresem dojrzewania, np. zachowania odtwórcze, w tym kontakt ustno-genitalny z innym dzieckiem lub lalką, dotykanie lub proszenie o dotykanie okolic narządów płciowych, wkładanie lub próba włożenia przedmiotu, palca lub penisa do pochwy lub odbytu innego dziecka.

- Niechęć do przebierania się w towarzystwie innych.

- Samookaleczanie się, nadużywanie substancji psychoaktywnych.

- Zgłasza się po dłuższym czasie od pojawienia się objawów u dziecka.

- Przypisuje odpowiedzialność za powstanie urazu osobie trzeciej.

- Wykazuje brak (lub nadmierne) zainteresowanie urazem/stanem dziecka.

- Nie reaguje na płacz, ból dziecka, nie okazuje emocji podczas opowiadania o dziecku.

- Jest emocjonalnie niedostępny, nie reaguje na obecność dziecka, a w szczególności niemowlęcia.

- Ma negatywne lub wrogie nastawienie do dziecka, odrzuca je lub robi z niego kozła ofiarnego.

- Ma niewłaściwe rozwojowo oczekiwania lub interakcje z dzieckiem.

- Stosuje groźby, surową dyscyplinę, w tym kary fizyczne.

- Wykorzystuje dziecko do zaspokajania potrzeb osoby dorosłej (np. poprzez angażowanie w spory między opiekunami, czy stawianie w roli opiekuna i powiernika osoby dorosłej).

- Nie zapewnia odpowiedniej socjalizacji dziecka (np. angażuje dziecko w działania niezgodne z prawem, nie dostarcza odpowiedniej stymulacji lub edukacji).

- Przejawia nadopiekuńczość wobec dziecka, izoluje je od rówieśników.

- Przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym, np. podczas zabawy z dzieckiem.

- Jest bezradny życiowo, niezaradny, lub w stanie zdrowia uniemożliwiającym zadbanie o potrzeby dziecka.

- Nadużywa alkoholu i środków psychoaktywnych.

- Stosuje przemoc wobec innych członków rodziny.

STRATEGIE DZIECKA KRZYWDZONEGO

Dziecko krzywdzone fizycznie i emocjonalnie oraz długotrwale zaniedbywane, chroniąc się przed przemocą, często **przybiera maskę „osoby niewidzialnej”**, bo tylko wtedy może czuć się bezpieczne. Kontakt z innymi wydaje mu się ryzykowny, zagrażający. W przekonaniu krzywdzonego dziecka, inni ludzie sprawiają ból.

Nierzadko **lęki i napięcia dziecko krzywdzone rozładowuje za pomocą samouszkodzeń**. Dzieci bite i wykorzystywane seksualnie często są przekonane o swojej winie i karzą swoje ciało, gdyż czują się odpowiedzialne za agresję sprawcy.

Inną strategią dziecka krzywdzonego jest **postawa agresora**. Dziecko zachowuje się tak, jakby chciało powiedzieć: „Nie dam się skrzywdzić, uprzedzę wasze złe zamiary, zaatakuję”. Bycie agresorem wydaje się bezpieczne, gdyż to on dyktuje warunki. Takie dziecko ma zwiększoną czujność na zagrożenie, redukuje lęk za pomocą agresji, ataku na potencjalnego wroga. Charakteryzuje się też nadreaktywnością na bodźce, nieufnością i trudnością w regulacji emocji.

ZAPAMIĘTAJ !!!

Dzieci krzywdzone na ogół mają niskie poczucie własnej wartości, są przepełnione poczuciem winy, gniewu, złości i lęku. Starając się ukryć swoją sytuację, raczej kłamią, że nic złego w ich życiu się nie dzieje niż obwiniają najbliższych. Sądzą, że nie zasługują na pomoc. Nie wierzą także w możliwość zmiany swojej sytuacji.

Opracowanie:

Joanna Bartnik, Monika Pietrzak

Psycholodzy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stalowej Woli

